

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din. Oglasi: prostor 1 x 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Socialistično delo za boljšo družbo.

Kakor niso hoteli niti s prstom ganiti, da bi uveljavili enotno voljo delavnega ljudstva izraženo v protidraginjski resoluciji, prav tako se tudi niso prav nič brigali za odpravo stanovanjske bede. Toda dočim so imeli pri pobijanju draginje vsaj zadnja vratica odprta, skozi katera so nezavednim (zavednim ne!) lahko ušli z izgovorom, da se da proti draginji delati le v »velikem slogu«, pot m mednarodnih dogovorov itd., pa nimajo glede stanovanjskega vprašanja niti pred najbolj nezavednimi ljudmi prav nobenega izgovora. Kajti enotno voljo ljubljanskega delavnega ljudstva, izraženo v sledečem predlogu za odpravo stanovanjske bede, bi bili lahko odpravili kar doma, na ljubljanskem magistratu. Pa ne samo koalicijski pod vodstvom župana dr. Periča, temveč tudi demokrati bi bili ta predlog lahko izsilili, kajti proti bi se ne bil upal glasovati nihče, če bi bili demokrati za! V tem so prav lepo pokazali kapitalisti, da jim ne gre ne za vero, ne za narodnost, ne za socialno pravičnost, temveč samo za kapital in za stolčke. V največjem sovraštvu med seboj so bliji vendar popolnoma enotni pri pobijanju ljudskih pravic in ko je ljudstvo samo prineslo svoj predlog, ga niso hoteli niti omeniti. Pa delavstvo ga je omenilo in ga bo omenjalo, dokler ga ne izvede in dokler z njim ne prežene bogatinov iz luksuznih stanovanj. Če ne danes, pa jutri! Predlog se je glasil:

Občinski stanovanjski davek:

Akcijski odbor strokovnih organizacij, ki je bil postavljen za boj proti draginji od vseh 22 stanovskih in strokovnih organizacij ročnih in umstvenih delavcev v Sloveniji brez razlike političnega naziranja, je soglasno sklenil predložiti občinskemu svetu v Ljubljani v nujno osvojitve načrt stanovanjskega občinskega davka, ki ga tu objavlja.

Akcijski odbor izjavlja, da ne poverja nobenega političnega kluba s prednostitvijo tega načrta pred občinski svet, temveč ga naslavlja naravnost na občinski svet v trdnem prepričanju, da ga g. župan takoj predloži občinskemu svetu v razpravo, klubi občinskih svetnikov pa da se postavijo za nujnost in za meritum tega predloga.

Vse odbore in člane organizacij, zastopanih v akcijskem odboru, pozivljamo, naj poskrbe, da bodo vloženi podobni predlogi tudi po drugih predvsem velikih občinah.

V Ljubljani, dne 6. marca 1922.

Akcijski odbor.

OSNUTEK.

OBČINSKI STANOVANJSKI DAVEK.

§ 1. Vsak rodbinski poglavar in vsaka samostojna oseba mora plačevati mesečni davek od stanovanja, brez ozira na to, ali stanuje v lastni ali tuji hiši, ali plačuje stanarino ali ne. Višina tega davka je odvisna od števila sob in oseb. Za sobe se štejejo vsi prostori, ki so porabni za človeško bivališče, torej tudi kuhinje, predsobe, shrambe itd., če merijo nad 6 m² in so tudi sicer porabne. Sobe, ki merijo nad 30 m², štejejo za dve. K osebam pa se ne smejo šteti posli. Sobe neoddanih stanovanj se prištejejo k sobam stanovanja hišnega gospodarja.

§ 2. Višino tega davka določa:

razpredelnica šte. I.

Če stanuje v stanovanju oseb:

Pril. št. sob.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	znaša davek mesečno dinarjev:											
1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	50	10	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	300	100	25	10	5	—	—	—	—	—	—	—
4	2000	1000	300	100	50	20	10	5	—	—	—	—
5	4000	3000	2000	1000	300	200	150	50	20	10	5	—
6	10000	6000	4000	3000	1000	500	300	200	100	50	20	10
7	20000	15000	10000	6000	3000	1000	600	400	200	100	50	20

§ 3. Isto načelo velja tudi za pisarne, ki bi bile porabne za stanovanjske sobe. Ta davek se plačuje po:

Razpredelnica šte. II.

Za pisarniške sobe, v katerih so stalno zaposlene na m² 1 2 3 4 5 6 7 8 oseb, se plača mesečno dinarjev

na m ²	1	2	3	4	5	6	7	8
6—8	5	—	—	—	—	—	—	—
8—10	10	—	—	—	—	—	—	—
10—16	20	5	—	—	—	—	—	—
16—20	35	10	5	—	—	—	—	—
20—25	50	20	10	5	—	—	—	—
25—30	100	35	20	10	5	—	—	—
30—40	200	50	35	20	10	5	—	—
nad 40	500	100	50	35	20	10	5	—

§ 4. Župan ima pravico odpustiti ta davek tistim, ki bi ga morali plačevati le vsled obupnega stanja sedanjih stanovanjskih razmer. N. pr. samcem v sobah, ki za dva niso primerne, ali če vsled bolezni morajo imeti stalno postrežbo, ali rodbinam v stanovanjih, ki se ne dajo bolj gospodarsko porabiti. Vse take odpustitve se morejo pa tikati le najnižje stopnje tega davka in le pri neimovitih. Neimoviti so tisti, ki imajo vseh mesečnih dohodkov:

1 oseba do 500 Din, 2 osebi do 600 Din, 3 osebe do 700 Din, 4 osebe do 785 Din, 5 oseb do 850 Din, 6 oseb do 900 Din, 7 oseb do 950 Din, 8 oseb do 1000 Din itd., po 50 Din višje za osebo.

§ 5. Selitve neimovitih, povzročene vsled te naredbe, naj poskrbi občina v lastni upravi iz stanovanjskega sklada. Imovitejšim naj zaračuna lastne stroške.

§ 6. Državni uradniki, ki imajo reprezentacijska stanovanja, so izvzeti le, če stanujejo v državnih poslopih in če država v občini nima nobenih zasebnih stanovanj zasedenih za urade.

§ 7. Ves davek se steka v stanovanjski sklad, ki naj služi edinole trajni odpravi pomanjkanja stanovanj.

IZVRŠILNE DOLOČBE.

1. Vsi hišni gospodarji v občini morajo 14 dni po razglasitvi pravomočnosti tega davka predložiti magistratu vsaj take načrte vseh svojih hiš, da bo iz njih razvidna lega in velikost vseh prostorov, ter natančno označbo, kdo v njih stanuje ali uraduje. Vsako izpremembo morajo naznaniti najpozneje v 8 dneh. Za napačna naznanila bodo krivci kaznovani.

2. Rodbine in posamezniki, ki so se prijavili kot prosilci za stanovanja, naj se vpišejo v knjigo, ki bodi na magistratu javnosti na vpogled. Razdeljena naj bo na 3 razrede po nujnosti, vsak razred pa po velikosti potrebe. Nujnost in velikost potrebnega stanovanja mora biti v opombi razvidna:

a) v prvi razred spadajo prosilci, ki so zavoljo dela prisiljeni živeti v občini;
b) v drugi razred spadajo prosilci, ki niso prisiljeni zaradi dela stanovati v občini, vendar pa imajo stvarne razloge, ki vsaj deloma utemeljujejo njihovo željo;
c) tretji razred obsega vse druge prosilce, med temi tudi tuje.

3. Vsa stanovanja nakazuje stanovanjski urad po vrstnem redu teh knjig. Zato se vpišujejo v posebno knjigo tudi vsa izpraznjena stanovanja razdeljena po velikosti.

4. Vsako izpraznjeno stanovanje se ponudi prvemu prosilcu, ki je v knjigi prosilcev vpisan na prvem mestu prvega razreda ter ima po svojih rodbinskih razmerah pravico na stanovanje dotične velikosti. Če mu je to stanovanje predrago, ali sicer nezadovoljivo, in če izjavi, da bo čakal na drugo stanovanje, se ponudi to stanovanje naslednjemu prosilcu. Če je prvi razred prosilcev izčrpan, pride na vrsto drugi in končno tretji razred.

5. Za vsako stanovanje, ki je bilo oddano poznejšemu prosilcu (po času in po razredu), mora biti v spisih izjava vseh prejšnjih prosilcev, da se tega stanovanja odrekajo. Za tiste prosilce, ki so pooblastili »Društvo stanovanjskih najemnikov«, zadošča izjava tega društva.

UTEMELJITEV IN SMERNICE.

Da odpomore občina stanovanjski bedi, je treba dvoj-nega:

1. Treba je začeti zidati, da bo stanovanj več vsaj v bo-dočnosti.

2. Treba je **takoj** nekaj ukreniti, da se sedanja stanovanja bolj pravično razdele.

Zidati dandanes skoro nihče izmed posameznikov ne more. Kdor bi lahko, pa ne mara. Torej mora zidati občina. Ta nima denarja, niti ni upati, da ga bo imela, če ne stori ka-kega posebnega koraka.

Akcijski odbor vseh strokovnih in stanovskih organizacij predlaga v zmislu resolucij, sprejetih na protestnem shodu dne 19. februarja t. l., naj uvede občina v svojem območju poseben stanovanjski davek, ki naj se porabi ves za zidanje stanovanjskih hiš.

Ta davek naj bo progresiven. Prispevati morajo vsi, ki imajo v tem bednem času vsaj zasilno stanovanje, da dobe v doglednem času stanovanje tudi tisti, ki ga danes nikakor ne morejo dobiti. Progresija naj bo pa ostra, merjena samo po udobnosti stanovanja. Zasilna stanovanja naj se obdavčijo prav malo, primerna stanovanja nekaj več, udobna stanova-nja že visoko, luksuzna stanovanja pa, ki so v sedanji krizi pravo zasmeševanje ljudske bede, naj se obdavčijo zelo vi-soko, nič ne de, če smatra tak davkoplačevalec ta davek za kazen.

Kdor nima denarja za ta davek, naj ne izziva delavnega ljudstva, naj odstopi od svoje preobilice tistim, ki nimajo kam

položiti svojo glavo. Ker vemo, da je precej takih, ki svojega izzivanja ne bodo mogli plačati, zato trdimo, da bo zadostil ta davek tudi drugi zahtevi: **takoj** se bo nekaj nezadostno iz-rabljenih stanovanj izpraznilo, takoj bo beda vsaj za nekaj manjša, takoj bo izginil tudi žolč iz ljudstva.

Stanovanja, ki nikakor niso primerna za človeka, vlažna, temna, mrzla, podrti, nerodna itd., bomo odpravili le na ta način. Dosedanji stranki bo nakazano boljše stanovanje, ki ga bo prevzela, čeprav bo morebiti nekaj dražje, zato bo pa ve-liko boljše. Od starega stanovanja bo moral pa gospodar pla-čevati davek, ali pa znižati stanarino, da dobi novo stranko. Stanarina se bo začela ravnati po vrednosti stanovanja, ne pa tako, kakor je zdaj, ko dobivajo gospodarji od najbednejšega ljudstva razmeroma najvišjo stanarino, ker stanovanj za re-veže najbolj manjka.

Pisarne, ki služijo sicer v različne namene in se njih iz-raba ne da meriti po enakem merilu, je treba vendar tudi ob-davčiti. Čeprav bo zadet kdo krivično, naj ve, da bodo tudi davek od stanovanja plačevali mnogi, ki bi ga jim bilo treba odpustiti, če bi bilo mogoče ozirati se na posameznike.

Občinski stavbeni red naj se omili, kar se tiče surovin in moči, v kolikor je mogoče glede na varnost.

Stanovanjske hiše naj zida občina deloma v lastni upravi, deloma naj pa podpira zadruga, ki so v ta namen že ustanov-ljene ali se še ustanove. Take zadruga morajo biti pod nad-zorstvom občine, da res ustrezajo le svojem namenu. Za zi-danje v lastni upravi naj si preskrbi občina lastno opekarno in druga podobna sredstva, da bo neovisna od špekulantov. Tako zidane hiše ostanejo občinska last in bodo pozneje slu-žile za varstvo stanovalcev proti zviševanju stanarine od strani hišnih posestnikov.

(»Napreč« št. 53. z dne 7. marca 1922.)

Nove smernice demokratov.

V soboto je imela demokratska stran-ka v Kazini res »impozanten« shod. Ude-ležba je bila ogromna, kakor pravi »Ju-tro« v svojem poročilu. Seveda pa ne sme pozabiti, da je bilo med udeleženci lepo število radovednežev in še lepše šte-vilo tistih, ki so prišli samo **pokazat**, da gredo z **vladno stranko**. Velik je aparat, ki ga razvijajo vse buržujske stranke v tem volilnem boju. Volilci prejemajo po pošti dan za dnem in menda kar vsi brez izjeme genljivo pisana vabila na shode, na sestanke, agitacija gospodov »gospo-darijev« je vedno silnejša. Veliko denarja razmetavajo, seveda čuditi se ne smemo, niso ga sami zaslužili s težkim delom; bedni duševni in telesni proletariat jim znaša s krvavimi žulji bogastvo.

Značilne so tudi besede glavnega go-vornika dr. Vidmarja. Njegove besede so bile namenjene predvsem tovarnarjem, trgovcem, kako bodo lahko pod demo-

kratskim županom zidali nove tovarne, ustanavljali nova podjetja — gotovo tudi banke. Demokratska vlada jim bo preskr-bela posojilo v inozemstvu. Veseli nas, da je bil ta demokratski govornik toliko od-krit, da je vsaj opustil sladke, mamljive obljube trpečemu ljudstvu. Pač eno kolo-salno novico je pa le povedal: neče biti več gospod — on je delavec. V imenu de-mokratske stranke je odklonil vse privi-legije in title. Čudno je vendar tole: raz-lični titli in ordeni kar dežujejo po Jugo-slaviji; no, pa sedaj po tem epohalnem kazinskem shodu smo prepričani, da bodo vsi demokratariji poslali svoje »ordne« nazaj.

Ne objavljamo tistih, ki prejemajo title in ordne, pač pa tiste, ki takšno sred-njeveško šaro vrnejo. Zato prosimo vse častite demokrate, da nas ne pozabijo ob-vestiti o svojih demokratskih činih.

Politične vesti.

+ **Finančno ministrstvo** objavlja, da še niso zbrani vsi podatki o 20% prizna-nicah, ki so bile izdane povodom žigosan-ja avstro-ogrskih kron. Dosedaj je edino Slovenija predložila točne podatke, dočim so druge pokrajinske finančne uprave še vedno v zastanku. Finančno ministrstvo pravi, da bo nato takoj odredilo izplačilo 20% priznancem. Bomo videli.

+ **V Carigradu** se je vršilo 24. t. m. vstoličenje novega sultana Abdula Med-lida. Ceremonijam so prisostvovali člani sultanove familije, dvorjaniki in oblastni načelniki. Refet paša je po vstoličenju iz-ročil novemu kalifu protokol njegove iz-volitve.

+ **Zavezniška policija v Carigradu** se je odločila predati svoje posle turški policiji. Zavezniška policija bo odslej da-lje posredovala le v zadevah inozemcev.

+ **V dardanelskih ožinah** koncentri-rajo Angleži dnevno svoje čete in vojne ladje.

+ **V Atenah** je zagrozil angleški po-slanik grški vladi z dalekosežnimi posledicami, če bo izvedla smrtno obsodbo ministrov bivše vlade. Grške vojaške ob-lasti so ravnotako protestirale proti smrt-ni obsodbi nekaterih častnikov. Položaj je kritičen, kajti vlada je bila baje že prisi-ljena odstopiti.

+ **Iz Bukarešte** javljajo, da so vse vesti o nameravanem atentatu na rumun-skega kralja, ki so krožile v inozemstvu, neresnične.

+ **V Gradcu** se vrše 27. in 28. t. m. velika zborovanja žen, na katerih bodo pretreševali vprašanja o ženski aktivno-sti v politiki. Kaj pa pri nas?

+ **Na Dunaju** se je 25. t. m. vršila kla-vrna komunistična demonstracija proti socialistom katere se je udeležilo komaj 5000—6000 ljudi, pa še izmed teh je bila pretežna večina radovednežev. Komuni-stična polomija je tem hujša, ker so bob-nali skupaj svoje pristaše celih 14 dni, ka-kor da gre za razdeljanje Jerihe. Komuni-sti nastopajo namreč proti socialistom ra-

di tega, ker so socialisti za neodvisnost Avstrije v vsakem oziru. Komunistom pa gre za »što gore, tem bolje.«

+ **Sodr. Grünerja**, namestnika dežel-nega glavarja so v Innsbrucku napadli mlečnozobj nacionalisti ter ga z gumlje-vimi palicami podrli na tla. Njegove žene, ki ga je spremljala, se niso lotili. Ta aten-tat je vzbudil ogorčenje v vseh delavskih krogih, to pa zlasti radi tega, ker je so-dr. Grüner komaj vstal iz postelje po dolgo-trajni bolezni.

+ **Češko ministrstvo za javna dela** poroča, da so se pogajanja med rudarji in podjetniki rudnikov v severni Češki za-dovoljivo končala in da gredo delavci že 27. t. m. zopet na delo. Nova kolektivna pogodba da bo veljala do 15. januarja 1923.

+ **Poljska vlada** se dogovarja z ame-riško zaradi nakupa vojnih ladij, ki jih ba-je nujno potrebuje za svojo mornarico.

+ **Iz Pariza** poročajo, da se posvetu-jejo zavezniške vlade katerega dne naj bi se vršila finančna konferenca v Brus-lju. Na tej konferenci se bodo sešli mini-strski predsedniki in zunanji ministri Francije, Anglije Italije in Belgije. Po do-sedanjih poročilih se bo konferenca vršila že 15. decembra.

+ **V Newyorku** je doživel Clemen-ceau, ki potuje po Ameriki ter propagira za Francijo, občuten poraz. Vsi listi na-glašajo, da je bil on tisti, ki je zakrivil obupno gospodarsko stanje v Evropi s tem da je dodal versailleskemu dogovo-ru najhujše odredbe vključno ameriškimi protestom. Amerikanci, tako pišejo listi, hočejo najbrvo svoj denar nazaj, ki so ga posodili Francozom, potem pa se naj ti le navdušujejo za nove vojne in naj dražijo Nemce s svojimi črnci v Porenju.

+ **Gompers**, predsednik ameriške fe-deracije dela je odklonil povabilo na med-narodno konferenco delavskih sindikatov, ki se bo sestala v Haagu 10. decembra. V svojem pismu pravi Gompers, da ameriški delavski sindikati niso razporeženi zave-zati se s kako pogodbo, tičočo se medna-

rodni splošnih stavk v slučaju napovedi kake defenzivne ali druge vojne, niti se odpovedati državni individualnosti, da se doseže razlastitev veleposestnikov, niti se udeležavati sestankov, za katere se je že vnaprej določil program sklepov. Ameriška federacija dela mora biti po vsem tem zelo čudna ker je mogoč pri njej predsednik a la Gompers.

Dnevne vesti.

Naša volilna shoda v soboto zvečer pri Valjavcu v Šiški in v nedeljo dopoldne pri »Levu« v Ljubljani, sta izborno uspela. Povsod so naši govorniki (ss. Svetek, Bernot, Ogrin, Rostan, Pastorek, Bole, Meznarič i. dr.) orisali proletariatu dejanski položaj razložili naš program, ki ni zbirka lepih obljub kakor pri drugih strankah, razkrinkali lumparijo, ki to dela naša nasprotniki s tem, da nam mečejo na glavo g. Toneta Kristana, ki, kakor znano, nima z našo stranko nič skupnega saj dela gospodarsko politiko skupno z Žerjavom, torej z JDSarji. Naši nasprotniki hočejo agitirati tudi z Bernotovim mandatom, o katerem smo že tolikrat pisali in se nam ni upal nihče odgovorjati, noben poslanec in noben časopis ni niti črnil — ker ni mogel! Le v agitaciji skušajo vplivati s takimi nizkotnimi sredstvi na naše sodruga in volilce.

Klerikalci, katerim prav trda prede, kakor je dokazal sobotni shod v »Unionu«, ki se je vršil skoro v popolnoma prazni dvorani, v kateri je prostora za več tisoč ljudi, tako da so že bili namenjeni shod razpustiti, pišejo v nedeljskem »Slovencu« o »Politiki dobičkarstva«, ki jo očitajo vsem »naprednim« strankam. Imajo gospodje sicer čisto prav, da jo očitajo še zlasti demokratski stranki, toda na SLS tudi ne bi smeli pozabiti. Ne bi prav nič škodilo, če bi navedli, kake salve smeja je izzval nastop g. Korošca pri g. Pašiču, ki ga je povabil pretekle dni na poset v vrašanje vladne krize. No, in g. Korošec se je izjavil, da so klerikalci pripravljeni iti v vladu g. Pašič, zviti kakor ovnov rog se je pa muzal. Stavek, »tako JDSarji kakor narodni zajedničarji imajo v politiki smisel le za posamezne osebe, ki pripadajo njihovim strankam.« velja v polni meri predvsem za klerikalce. Zavijanja so značilna za te ljudi ki vedno prisegajo na svoj katolicizem. Ampak vsi krčeviti napor napravit iz volkov ovce, so zaman. Verjamejo jim lahko samo dobožne ovčice, pametni ljudje, ki jim je v resnici do napredka, pa bodo volili zastopnike socialistične stranke, kajti le ta se bojuje za socialno Ljubljano. Njena skrinjica je tretja.

Za »Delavskimi Novicami«, ki so se zmislile sestaviti po našem vzorcu volilne skrinjice, je prišla še »Jugoslavija«. Toda kakor ne vedo povedati »Delavske Novice« nič stvarnega o naši volilni skrinjici, tako ne preostaja tudi »Jugoslaviji« nič drugega nego laž. Očita nam n. pr. sodelovanje z meščanskimi strankami pod ero Antona Kristana. To pa je pozabila povedati, da je že dolgo časa od tega, odkar so se razmere v stranki temeljito izpremenile, kajti individualizem smo odpravili, pri nas odločuje le članstvo. »Jugoslavija« sicer to prav dobro ve, vendar operira z lažjo proti resnici po stari meščanski navadi. Ponosni smo da ne mrzoli v našem listu ogabne laži in zavijanja s katerimi tekmujejo »zajedničarji«, klerikalci, komunisti, demokrati in Peričevci.

Vsem tem gre za mandate, blaginja socialne Ljubljane pa jim je postranska stvar. Zavedni volilci bodo vrgli 3. decembra svoje kroglice v tretjo skrinjico.

Kocmurjeva »Zarja« pravi, da naš boj za organizacijsko misel ni nič drugega nego osebni boj proti Antonu Kristanu in drugim. Dve leti smo se borili, da smo iztrgali organizacije iz rok posameznikov, pa Kocmur še vedno misli, da delavstvo ne ve, kaj to pomeni, če vlada posameznik! Toda delavstvo to ve! Kakor ni rado imelo Toneta, vendar je Kocmurju zamerilo, da se je posluževal klerikalnega »Slovenca« za napade proti Kristanu takrat, ko sta bila še oba v naši stranki, zamislilo mu je to, ker dobro ve, da se idejni boji ne bijelo po nasprotniških časopisih. Sicer sta se pa tudi tožarila pri meščanskih sodiščih, kajti šlo je za dobiček, ki pač ni idejen! Zdaj pa, ko sta oba izven stranke, sta se zopet našla v gospodarskem boju proti stranki in vzela še tretjega »idejnega« nasprotnika v svojo sredo g. Prepeluha. Politčno nasprotni ljudje se pri dobičku takoj pobratijo, tako se bodo po volitvah pobratile tudi vse banke, ki stoje za prvo, drugo in četrto skrinjico. Proti kapitalizmu je samo tretja!

Iz Topolšice smo prejeli: V vašem cenj. listu je dne 11. nov. 1922 bil objavljen dopis iz Topolšice. Prosimo Vas tem potom, da objavite v soboto na istem mestu sledeči popravek: Ni res, da je prejšnji šefzdravnik brezsrčno metal bolnike iz zdravilišča, res pa je da so se odpustili le taki pacienti, ki se niso držali hišnega reda oziroma se niso obnašali dostojno v zavodu. Ni res, da bi se s pretnjo izključitve iz sanatorija zabranjevala prošnja za zboljšanje hrane, res pa je da se je bolnikom celo svetovalo, naj vložijo prošnjo, ako mislijo, da je hrana slaba. Ni res, da je bila hrana v zavodu neizmerno slaba res pa je, da je bila hrana jako dobra, kar se je ugotovilo ponovno po merodajnih osebah in kar vedo tudi bolniki, ki so se tu v zdravilišču zdravili. Ni res, da je proti upravitelju uvedena disciplinarna preiskava res pa je, da je uvedena samo proti šefzdravniku. Ni res, da je sklenil odsek za Slovenijo zatvoritev zdravilišča iz docela neosnovanih razlogov, res pa je, da je ugotovila komisija strokovnjakov, da se mora zdravilišče zapreti v svrhu prepotrebni adaptaciji. Ni res, da ministrstvo narodnega zdravja ne bo storilo svoje dolžnosti res pa je, da je zdravstveni odsek storil vse potrebne korake, da se zdravilišče kmalu zopet otvori. Res je končno, kar podpisemo radevolje z obema rokama, da je zdravilišče za bolne na pljučih v Topolšici postalo isto uro po prevzetju vodstva mojega začasnega namestnika najmodernejši zavod na svetu, kjer se zdravi najmoderneje in se občuje najfineje s bolnicami. Zato je vrlo čudno, da se je zaprlo to zdravilišče. Res je tudi da je bil ta dopis naročen. Uredništvu se zahvaljujem za prijaznost in beležim z odličnim spoštovanjem dr. Ivan Drobnič, ss. šefzdravnika v disciplinarni preiskavi. (Radi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti v nedeljski številki. — Opomba ured.).

Ljubljana.

V četrtek, dne 30. t. m. priredi sodr. Zvonimir Bernot predavanje: »Mussolini in Mazzini«. Predavanje se začne ob 20. zvečer v zakurjeni dvorani hotela »Lloyd«, vhod z dvorišča. Po predavanju

debata. — Vstopnina: sedež 3 Din, stojšče 1 Din.

Slepici se spominjajo letos druge obletnice ustanovitve svojega društva. Pozivamo plemenita srca, naj se spomnijo najbednejših med bednimi. Mladare sprejema »Podporno društvo slepih v Ljubljani«. Wolfova ulica 12. — Društvo opozarja svoje redne člane, ki še dosedaj niso vložili pismene prošnje za božično in novoletno podporo, naj to nemudoma storijo, ker se roka do 30. novembra t. l. pod nobenim pogojem ne bo podaljšalo. Obenem vljudno prosi podporno društvo slepih vse svoje podporne člane za njihovo nadaljno naklonjenost!

Klub esperantistov v Ljubljani obvešča obiskovalce esperantskega tečaja, da se bo vršila prva učna ura za tečaj A v torek, dne 28. t. m. ob 18.—19.30, za tečaj B pa z ozirom na narodni praznik namesto v petek, že v četrtek, dne 30. t. m. od 18. do 19.30 ure, na verandi hotela »Lloyd«, Sv. Petra cesta. Vhod z dvorišča. Pridite vsi! Ob tej priliki se lahko še priglasijo tudi novi obiskovalci. — Odbor.

Tvrdka Alojzij in M. Zorman v Ljubljani je dobila ameriško moko. Cena, ki se je uradno ugotovila kot primerna, znaša pri prodaji na drobno 23.80 K.

Tvrdka Nikelsbacher & Smrkolj v Ljubljani je dobila ameriško moko. Cena, ki se je uradno ugotovila kot primerna, znaša pri prodaji na drobno 23.80 kron.

Sprememba opernega repertoarja. V torek, dne 28. t. m. se poje v opernem gledališču namesto »Sevilskega brivca« Smetanova opera »Prodana nevesta«, Red A.

Kurz iz zgodovine umetnosti Umetnostno zgodovinsko društvo priredi v zimskih mesecih ciklus predavanj iz zgodovine umetnosti. Ciklus bo obsegal poleg glavnih faz razvoja svetovne umetnosti zaključni temi o umetnosti na Slovenskem in o modernih umetnostnih stremljenjih. Pogoji udeležbe in natančen program se objavi prihodnji teden.

Praktični tečaji češkega jezika se bodo vršili vsak četrtek, in sicer: kurs za naprednejše od 5.—6., kurs za začetnike od 6.—7. zvečer. Poučevalo se bo v risalnici drž. realke v Vegovi cesti, vhod skozi dvorišče. Vpisovanje še traja.

Iz gledališke pisarne. Nekateri gledališki abonenti so izrazili željo, da bi se igrala igra »Krojaček - junaček« tudi za vse abonmane. Prosimo gg. abonente naj se o tem gledališki upravi izjavijo.

Maribor.

Mariborski trafkant se v zadnjem času bridko pritožuje nad slabo prodajo svojega blaga. Časi se bodo tudi zanje izboljšali, ker se je pretekli torek v neki tukajšnji kavarni ustanovil klub strastnih antinikotnistov, ki je sprejel v statut kot prvo točko to, da mora plačati član za vsako prepovedano cigareto en dinar v kulturne svrhe. Drugi dan smo se za akcijo pozanimali in smo zvedeli, da izkazuje klubova blagajna že 32 Din čistega.

Inerate za »Socialistični koledar« je treba poslati takoj, sicer bo prepozno! Kdor ga še ni poslal, naj ne odlašja prav nič več!

Gospodarstvo.

= Vrednost denarja. V Curihu velja 100 naših kron 1.85 švicarskih frankov.

FR. SVETEK: Zmaga ali propad?

(Dalje.)

Gospodarska organizacija.

V kapitalistični družbi imajo zadrugne gospodarske organizacije gotovo težko stališče.

Njihova naloga je pred vsem v tem, da že sedaj na praktičnem zgledu pokažejo kakšno bo gospodarstvo v bodoči socialistični državi. Kakor je njihovo stališče najtežje, tako je pa njihovo delo tudi najuspešnejše. Zgled vleče!

Kapitalizem se trudi dokazati, da gospodarstva ni mogoče organizirati drugače nego na zasebni lastnini, češ, le zasebnik ima interes, da podjetje uspeva, dočim bo tam, kjer bodo vodili gospodarstvo nastavlenci (uradniki) pomanjkanje iniciative in one skrbnosti, ki jo gospodarstvo zahteva.

Naše konsumne zadruge imajo nalogo to trditev ovreči in pokazati, da zadrugno gospodarstvo še boljše uspeva nego kapitalistično, čeprav nima posameznih gospodarjev, temveč so vsi konsumenti obenem tudi gospodarji. Tu je prilika pokazati, da je mogoče tudi najširše sloje organizirati tako, da sami sebe vodijo in opravljajo potom izvoljenih odborov. Da je tukaj sistem javne kontrole edini, ki obvaruje take organizacije pred korupcijo in slabim gospodarstvom, je jasno.

Še važnejšo nalogo bo pa imela ta organizacija takrat, ko bo proletarijat upustavil socialistično državo. Nadomestiti bo morala takrat vso današnjo zasebno trgovino, ki posreduje med tistimi, ki proizvajajo blago in med tistimi, ki ga potrebujejo t. j. konsumirajo. Da ta naloga ni lahka, kaže slučaj Rusije, ki je imela že pred vojno precej razvito zadrugništvo. Sovjetska vlada ga je pri svojem nastopu z vsemi silami podprla. Pa vendar je še pred nedavnim potožil Ljening, da manjka v mestih živil, na deželi pa industrijskih produktov.

Te organizacije, ki jih nazivljemo tudi konsumne zadruge imajo obenem nalogo organizirati tudi produkcijo s sodelovanjem strokovnih organizacij potom produktivnih zadrug, ki bodo morale biti upravljene na isti način kakor konsumne.

Španska bolezen je nepoznana za onega, ki zlasti pozimi stalno pije čaj. Pripravljen iz čajnih mešanice znamke »Budha«, ki se dobe pri vseh trgovcih.

Litija. — Vsem pr'zadetim. Ker so me nekatere osebe obdolžile, da sem avtor člankov, objavljenih v »Napreju« radi litijske topilnice in čebelarjev, izjavljam, da ta nekorektna obdolžitev ne odgovarja resnici kajti prvič nimam časa in drugič nisem niti najmanj informiran o čebelarstvih in topilniških zadevah. — Litija, dne 25. novembra 1922. — Ludvik Gajšek. — (Uredništvo potrjuje, da sodr. Gajšek ni avtor omenjenih člankov).

Iz stranke.

Skupna odborova seja kraljeve politične organizacije v Ljubljani in Spod. Šiški se vršila v sredo, 29. t. m. ob pol

20. v uredništvu »Napreja«, Točnost dolžnost. — Predsednik.

Iz strok. gibanja.

Seja odbora podružnice kovinarjev v Ljubljani se bo vršila v torek, 28. t. m. takoi po delu v društvenih prostorih Šelenburgova ulica 6. II. nadstropje. Udeležba nuja! — Predsednik.

Vestnik Svobode.

II. redna odborova seja ljubljanske »Svobode« se ne bo vršila v torek, 28. t. m., temveč v sredo, 29. t. m. v centralnem tajništvu »Svobode« točno ob 7. zvečer. Sodrugi odborniki naj se seje gotovo udeleže.

UTRINEK.

Organizacije so kakor rastline, ki dajejo v močstrovih rokah zdaj strup, zdaj zdravilo. Dobri člani izboljšajo slabe or-

Najvažnejše načelo vseh socialističnih gospodarskih organizacij pač mora biti: boj profitorskemu kapitalističnemu duhu!

Če bodo imeli njihovi vodniki in zlasti člani vedno pred očmi dejstvo, da ustvarjajo temelj družabnega gospodarstva, bodo lahko preboleli vse skušnjave.

Strokovne organizacije.

Najtežja naloga čaka gotovo te organizacije že z ozirom na to, ker so od prave poti najbolj oddaljene.

Vodstvo proizvodnje (produkcije) prevzeti v svoje roke gotovo ni šala.

V sedanji družbi imajo strokovne organizacije celo vrsto nalog, katere deloma izvršujejo, deloma se jim pa o njih še niti ne sanja.

Zboljšati plače in skrajšati delavni čas je gotovo naloga, ki je vse pažnje vredna.

Gorje nam pa, če bomo gledali le v sedanost in ne obenem tudi v prihodnost.

Naloga strokovne organizacije za bodočnost je gotovo milijonkrat tako važna kakor v sedanosti, če pomislimo, da socializacije nikoli ne bo, če nam strokovne organizacije dovolj ne izboljšajo proletariata v produkcijski vedi. Izgovor, da bodo tovarne vodili isti inženirji kakor danes, pač ne drži. Če delavstvo ne bo toliko izobraženo, da bi znalo kontrolirati vodstva podjetij, bi bilo tudi takrat prav tako izročeno milosti posameznikov kakor je danes. Vprašanje je pa, če pojdejo tisti inženirji sploh z nami, če bodo imeli toliko vere v naše organizacije, da se ne bodo bali, da bo vse skupaj propadlo in da bo dobil kapitalist zopet vse skupaj nazaj.

Če bodo imeli to bojazen, bodo takrat s kapitalisti vred stakali. Če misli pri tem kdo, da bi jih delavstvo pač lahko prisililo k delu, je najboljši odgovor ta, da jih je lahko prisiliti da pridejo v tovarno, ni jih pa mogoče prisiliti, da bi prav porabljali svoje znanje.

(Dalje prih.)

organizacije, slabi pokvarjajo dobre. Uspeh boste imeli le, če boste čim bolj mogoče izboljšali sami sebe! — (Giuseppe Mazzini 1. 1860, laškimi delavcem).

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Znižane cene

pri
**A. ŠINKOVIC nasl.
K. SOSS,**
Ljubljana, Mestni trg 19.

Za rudniško bolnišnico v Črni se sprejme

strežnica.

Bolnišnica je nameščena s 17 posteljami. Dekla vedno v h'š. Zahtevki: dobra izvežbanost v strežbi bolnikov, zmožnost vodstva samostojnega gospodinjstva, sama (neozojena) brez otrok, starost ne pod 30 let. Prejemki: prosta prehrana, stanovanje, kurjava in razsvetljava ter plača po dogovoru. Prošnje naj se vložijo na naslov Bretovske skladnice koroških svineh rudnikov v Mežici, najka neje do 15. dec. t. l. Nastop službe 1. januarja 1923.

Vsak, kdor hoče vsaj delomo poznati socializem in biti socialist, naj čita knjigo „Socializem in vera“.

Naroča se pri tajništvu SSJ, Ljubljana, poštni predal 168, in stane lepo in trdno vezana 9 Din. bro. --- širana pa 7 Din. ---

Največja zaloga klavirjev in pianin v Ljubljani.

TVRDKA J. DOLENC,
Ljubljana, Hilsnerjeva ulica št 5

se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

**Tovarna
JOS. REICH**

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Barva vsakovrstno --- blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Maribor
Gospodarska ul. 38

Novomesto
Glavni trg

Kočevje
št. 39.

„Pošljite naročnino!“

Majvečja izbira različnih pletenin, majic nogavic in rokavic pri trdkci
A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

KOLESA

Vam prenovi in strokovno shrani
preko zime
ob malenkostni pristojbini
tvrdka J. Gorec
Gospodarska cesta 14.